

ת"פ 1516/05/20 - מדינת ישראל נגד לנדאו יציקות בע"מ, עזרא לנדאו, לאה לנדאו

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב
ת"פ 1516-05-20 מדינת ישראל נ' לנדאו יציקות
בע"מ ואח'

כבוד השופט תומר סילורה	בפני
<u>המאשימה</u>	בעניין:
מדינת ישראל	
ע"י ב"כ: עו"ד מאשה שניאור	
נגד	
<u>הנאשמים</u>	
1. לנדאו יציקות בע"מ	
2. עזרא לנדאו	
3. לאה לנדאו	
ע"י ב"כ: עו"ד סיגל מלמיליאן - סניגוריה ציבורית	

גזר דין

1. הנאשמת 1 היא חברה פרטית, המנהלת בית מלאכה ליציקות יודאיקה (להלן: "החברה").
2. הנאשמים 2 ו-3 הם בעל ואישה, נושאי תפקידים בחברה. הנאשמת 2 מנהלת באופן שוטף את החברה, והנאשם 3 הוא בעליה של החברה.
3. אלה הן העובדות נשוא כתב האישום, בהן הודו הנאשמים ביום 3.4.22:
 - א. בין ינואר 2017 לינואר 2018 כולל, הועסקו בחברה, בין היתר, חמישה עובדים שהם נשוא כתב האישום, כדלקמן: בסין יבגני מיכאל; יארוביצקי גלינה; מיכיל פבל; קלנדרב מאיה, וורשוואר חיה.
 - ב. בתקופה הנזכרת ניכתה החברה סכומים משכרם של העובדים והעבירה אותם באיחור לחברות הביטוח.
 - ג. הנאשמים 2-3 לא פיקחו ולא עשו כל שניתן על מנת למנוע את ביצוע העבירות על ידי החברה.

4. החברה הורשעה, על פי הודאתה, בעבירות לפי סעיפים 25א(א)+25ב(ג)+25ב(ד)(2) לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 (להלן: "**חוק הגנת השכר**"), מעביד שניכה סכומים משכרו של עובד ולא העבירם למי שלו יועדו הסכומים תוך 30 יום מהיום שבו רואים את השכר כמולן.

5. הנאשמים 2 ו-3 הורשעו, על פי הודאתם, בעבירות לפי סעיפים 25א(א)+25ב(ג)+25ב(ד)(2)+26 לחוק הגנת השכר, אחריות נושא משרה, הפרת חובת הפיקוח נושא משרה בתאגיד.

טענות המאשימה

6. הנאשמים הורשעו, על פי הודאתם, ב-64 עבירות, כל אחד, של אי העברת ניכויים לחברות הביטוח בתוך 30 ימים מן המועד הקובע שבו רואים את השכר כמולן.

7. המאשימה ציינה, כי מדובר ב" בכתב האישום האוחז כאירוע 1 הכולל מספר מעשים נפרדים המתבטאים למעשה בעובדים אשר כלפיהם נעברו העבירות, ביחס לתקופה שלמעלה מ-12 חודשים. על חומרת העבירות ופגיעה בערך המוגן צוין אף בתיק נוסף קודם, לחובתם של 6 נאשמים, ואני אפנה ל- 61551-05-16 מדינת ישראל נגד לנדאו יציקות, גזר דין מיום 30.1.2018, שם צוין כי מדובר בעבירות שמטרתן להשיג למעסיקים רווח כלכלי, תוך פגיעה ממשית בזכויות העובדים, לרוב מוחלשים" (ר' פרוטוקול עמוד 6 שורות 30-33, עמוד 7 שורות 6-9).

8. המאשימה טענה עוד כי במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, על בית הדין לקבוע את המתחם העונש ההולם ולאחר מכן בהתאם לנסיבות העבירה ולנסיבות העושה, יקבע העונש הראוי. וזאת בהתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ובמידת הפגיעה בו, מדיניות הענישה הנהוגה בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

9. העבירות אשר נעברו על ידי הנאשמים הובילו לפגיעה בערך המוגן של שמירה על הזכויות הסוציאליות של העובדים והגנה מפני ניצולם לרעה. הנאשמים הפרו חקיקת מגן בתחום המשפט העבודה תוך שהושיטו ידם לכיסם של העובדים, ניכו משכרם כספים במטרה להעבירם לחברות הביטוח לשם הבטחת זכויות העובדים לטווח הארוך לעת זקנה או מצוקה ולא העבירו בזמן כספים אלה אל ייעודם. לעבירות כלכליות מסוג זה שיש בהם אינטרס כלכלי לנאשמים בביצוען ואינטרס זה מחייב ענישה מרתיעה ומשמעותית.

10. הנאשמים "הורשעו בביצוע עבירות דומות, כלפי 6 עובדים, למשך תקופה של 4 שנים. כספים בתיק הקודם כנגד הנאשמים, לא הועברו כלל, בהשוואה לתיק שבפנינו שהאיחור נעשה, העברה נעשתה באיחור. בית המשפט, לנוכח חומרת העבירות, גזר על הנאשמים - נאשמת 1 113,000 שקל קנס, ולשני הנאשמים 56,500 שקלים. כמו כן חתמו על כתב התחייבות בסך 282,500 שקלים. ענישה

מחמירה זו מבטאת את חומרת המעשים ומעידה על כוונת בית המשפט להטיל עונש חמור ומרתיע. למרות ענישה זו, הנאשמים לא למדו לקח, חזרו ופעלו באופן שיטתי וחזרתי בהתנהגותם הפלילית כלפי עובדים, חוזרים וממשיכים לעבור עבירות מסוג בהם הורשעו ללא מרות וללא קבלת כל אחריות וחשיבות למעשיהם" (פרוטוקול עמ' 8 שורות 15-23).

11. המאשימה עומדת על העונשים הבאים: נאשמת 1 קנס בסך 339,000 שקלים. מהווה כ- 30% מגובה הקנס העונשי הקבוע לעבירה 1. לנאשמת 2 ונאשם 3 קנס כספי על סך 250,000 שקלים. ובנוסף, ביקשה המאשימה כי בית הדין יורה לנאשמים לחתום על כתב התחייבות בסכום גבוה או תמורת ימי מאסר.

טענות הנאשמים

12. ב"כ הנאשמים טענה לגבי נסיבותיהם האישיות של הנאשמים: הנאשמים בני 70 אשר מתפרנסים מקצבת זקנה. הנאשמים הם אנשים נורמטיביים, ישרים והגונים. מדובר באנשים אמנים שכל עניינם באומנות ויציקה ולא בכספים. כאשר מצבם הכלכלי הדרדר נאלצו למכור את דירתם ונקלעו למינוסים מאוד גדולים. כתוצאה מכך, כאשר משכו את הכספים מעובדיהם על מנת להעבירם לחברות הביטוח, הבנק באופן אוטומטי משך את הכספים לצורך כיסוי חובות הנאשמים ולכן, לא היה ניתן להעביר את הכספים לחברות הביטוח.

13. כלל העובדים קיבלו את כל אשר מגיע להם, ואף לא אחד מעובדיהם לא הגיש תביעה כנגד הנאשמים.

14. הנאשמים הגיעו למצב של פת לחם, מצבם הבריאותי התדרדר ואין להם דבר ועל כן, ב"כ הנאשמים ביקשה מבית הדין כי בנסיבות מיוחדות של הנאשמים ולנוכח מצבם הרפואי והכלכלי, למחוק את כתב האישום מחמת חוסר עניין לציבור.

דין והכרעה

15. ביום 10.1.12 פורסם תיקון מספר 113 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, (להלן - "החוק") בדבר "הבניית שיקול הדעת המשפטי בענישה".

16. תיקון 113 לחוק נותן עדיפות לעקרון ההלימות, עקרון הגמול. על פי עקרון זה, העונש הראוי לעברייני

נגזר ממידת אשמתו ומחומרת מעשיו כאמור בסעיף 40(ב) לחוק העונשין הקובע כי "העקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה ונסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו (בסימן זה - העקרון המנחה)" (ראו-ע"פ 8641/12 מוחמד סעד נ' מדינת ישראל (5.8.2013)).

17. על פי תיקון 113 לחוק קיימים שלושה שלבים במנגנון גזירת העונש כדלקמן:

בשלב ראשון נדרשת בחינה האם מדובר באירוע אחד או מספר אירועים נפרדים- יש לבחון האם הנאשם הורשע במספר עבירות, להבדיל מהרשעה בעבירה יחידה. ככל שמדובר במספר עבירות, יש לקבוע האם הן מהוות אירוע אחד או אירועים נפרדים. ככל שמדובר באירוע אחד, יש להמשיך לשלבים הבאים וככל שמדובר במספר אירועים, יש לקבוע עונש הולם לכל אירוע בנפרד או עונש כולל לאירועים כולם (סעיף 40 יג (א)(ב) לחוק העונשין).

בשלב שני נדרשת קביעת מתחם הענישה- סעיף 40ג(א) לחוק העונשין קובע כדלקמן:

"בית המשפט יקבע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם בהתאם לעקרון המנחה, ולשם כך יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות לביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40 ט".

ניתן אם כן לסכם ולומר כי אמות המידה אשר יסייעו לקביעת מתחם הענישה הן אלו: הערך החברתי אשר נפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו; מדיניות הענישה הנהוגה; נסיבות הקשורות לביצוע העבירה, כמפורט בסעיף 40 ט' ובהן הנזק שצפוי להיגרם מביצוע העבירה; הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה; יכולת הנאשם להבין את אשר הוא עושה וכדומה. עם זאת, הנסיבות האישיות של הנאשם אינן נשקלות בשלב זה, ואלה יבואו במסגרת קביעת העונש המתאים בתוך מתחם הענישה, אך לא בקביעת המתחם עצמו.

בשלב שלישי יש לגזור את עונשו של הנאשם - לאחר שנקבע מתחם הענישה ההולם למעשה העבירה, יש לגזור את העונש המתאים לנאשם, בתוך המתחם. לשם כך, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה המפורטות בסעיף 40 ג(ב) לחוק העונשין כדלקמן - **"בתוך מתחם העונש ההולם, יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40 י"א, ואולם בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור, לפי הוראות סעיפים 40 ד ו-40 ה".**

18. הנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירה, מפורטות בסעיף 40 י"א לחוק העונשין ובכללן:

"הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו, הפגיעה של העונש במשפחת הנאשם, הנזקים שנגרמו לנאשם כתוצאה מביצוע העבירה ומהרשעתו, נטילת אחריות של הנאשם על מעשיו וחזרתו למוטב, מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי הנזק שנגרם בשלה, שיתוף פעולה של הנאשם עם רשויות אכיפת החוק, כאשר כפירה באשמה וניהול משפט ע"י הנאשם לא ייזקפו לחובתו, התנהגות חיובית של הנאשם ותרומתו לחברה, נסיבות חיים קשות של הנאשם שהיתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה, התנהגות רשויות אכיפת החוק, חלוף הזמן מאת ביצוע העבירה, עברו הפלילי של הנאשם או העדרו".

19. בנוסף ניתן לגזור עונש החורג ממתחם הענישה, היה והתקיים אחד מאלה: האחד המהווה חריג לקולא אם "מצא כי הנאשם השתקם או יש סיכוי של ממש שישתקם" (סעיף 40 ד(א) לחוק העונשין); ושני המהווה חריג לחומרה, אם "מצא כי יש חשש ממשי שהנאשם יחזור ויבצע עבירות וכי החמרה בעונשו והרחקתו מן הציבור נדרשות כדי להגן על שלום הציבור" (סעיף 40 ה' לחוק העונשין).

האם מדובר בארוע אחד או בארועים שונים?

20. האם מדובר באירוע אחד הכולל ריבוי עבירות או שמא באירועים נפרדים כפי שסברה המדינה? בעפ (ארצי) 12602-03-20 מדינת ישראל - באר הנדסה אזרחית בע"מ (10.12.2020) קבע בית הדין הארצי לעבודה:

"המונח "אירוע" אינו חופף למונח "מעשה", אלא הוא רחב ממנו. משכך, ובהתאם לנסיבות הענין, אירוע יכול שיהא מורכב ממעשה אחד או מספר מעשים...

להגדרת "אירוע" ולהגדרת "מעשה" תפקידים שונים בתהליך גזירת הדין. המונח "מעשה" מגדיר את תקרת העונש המכסימלית שניתן להטיל במצבים של ריבוי עבירות. המונח "אירוע" מכתב את מספר מתחמי הענישה שיש לקבוע בתהליך גזירת הדין, כשלכל אירוע נדרשת קביעת מתחם ענישה נפרד".

21. בעניינו, מדובר בארוע אחד של העברת הכספים שנוכו משכרם של העובדים לחברת הביטוח באיחור, שמורכב ממעשים שחזרו על עצמם משך 13 חודשים, כעולה מכתב האישום והודאת הנאשמים.

מתחם הענישה

22. בעת בחינת מתחם הענישה הראוי יש לשקול את מהות העבירה בה הורשעו הנאשמים: העברתם, באיחור, של הכספים שנוכו משכרם של העובדים לטובת חברת הביטוח. אזכיר, כי ב"כ המאשימה ציינה, כי בגזר הדין הקודם שניתן נגדם על ידי כב' השופטת חופית גרשון יזרעאלי נדונה עבירה דומה שביצעו

הנאשמים, אלא שבאותן שנים בהן נעברו על ידם העבירות הכספיים לא הועברו על ידם כלל לחברת הביטוח (פרוטוקול עמ' 8 שורות 15-18).

23. על החשיבות של עריכת הסדר פנסיוני לעובדים והעברתם, במועד, של התשלומים (חלק העובד וחלק המעסיק), כבר נכתב רבות. על קצה המזלג אציין, שהוראות החוק והתקנות המתייחסות לאי העברת כספי ניכויים לעובדים נועדו, בראש ובראשונה, לשמור ולהבטיח את זכויותיהם הסוציאליות של העובדים ולהביא לשמירה על הערכים החברתיים והכלכליים של העובדים. זאת ועוד, כפי שצוין לעיל מדובר בעבירה שניה, חוזרת, שביצעו הנאשמים בגינה נגזר דינם והם אף הודו שהפרו את כתב ההתחייבות שנחתם על ידם לאחר מתן גזר הדין במסגרתו התחייבו להמנע מביצוע עבירה כזו משך שנתיים ממועד מתן גזר הדין.

24. סעיפים 25ב(ג) ו-25ב(ד)(2) לחוק הגנת השכר קובעים כי גובה הקנס שיכול בית הדין להטיל על הנאשמת 1 הוא:

"(ג) מעסיק שניכה סכומים משכרו של עובד ולא העבירם למי שלו יועדו הסכומים, בניגוד להוראות סעיף 25א, דינו - מאסר שנתיים או קנס פי חמישה מהקנס הקבוע בסעיף 61א(4) לחקו העונשין.

(ד) מעסיק שעבר עבירה לפי ההוראות המפורטות להלן, בנסיבות מחמירות, דינו -

(1) סעיף קטן (א) או (ב) - כפל הקנס הקבוע באותו סעיף קטן, לפי העניין;

(2) סעיף קטן (ג) - מאסר 30 חודשים או קנס פי שישה מהקנס הקבוע בסעיף 61א(4) לחוק העונשין.

לפיכך, הקנס המירבי שניתן להטיל על הנאשמת 1 הוא ₪ 1,356,000 ככל שיקבע שמדובר במעסיק שבצע את העבירה בה הודה בנסיבות מחמירות או ₪ 1,130,000 ככל שיקבע כי לא מדובר בנסיבות מחמירות.

באשר לנאשמים 2+3 אשר הודו בביצוע עבירה לפי סעיף 26 לחוק הגנת השכר, הקנס המירבי שניתן להטיל עליהם הוא מחצית מהקנס הנזכר, דהיינו: ₪ 678,000 ככל שיקבע שמדובר בביצוע עבירה בנסיבות מחמירות או ₪ 565,000 ככל שיקבע שלא מדובר בנסיבות מחמירות וזו לשון הסעיף בחוק הגנת השכר:

"(ב) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירה לפי סעיף 25ב בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו - מחצית הקנס הקבוע לאותה עבירה".

25. האם מדובר בעבירה בנסיבות מחמירות כהגדרת המונח בחוק הגנת השכר, כלומר:

"(1) המעשה נעשה בכוונה להשיג טובת הנאה לנאשם או לאחר, או להימנע מתשלום המגיע

לעובד או בעבורו;

(2) המעסיק מואשם בכתב האישום בשישה אישומים לפחות בשל ביצוע עבירות לפי חוק זה, בתוך תקופה שאינה עולה על 12 חודשים, ובלבד ששישה אישומים הם בשל עבירות שנעברו כלפי שני עובדים, שלושה אישומים כלפי כל אחד מהם; במניין האישומים לפי סעיף זה, יראו אישום בעבירה כלפי יותר מעובד אחד כאישום בעבירה כלפי כל אחד מהעובדים".

גזירת העונש

26. המאשימה ביקשה כי הקנס שיוטל על הנאשמת 1 יעמוד על 30% מגובה הקנס המקסימלי ובסך הכל 339,000 ₪ (מהפרוטוקול המתומלל הושמטו 3 אפסים - ת.ס) ועל הנאשמת 2 והנאשם 3 יוטל קנס בגובה 250,000 ₪ (פרוטוקול עמ' 8 שורות 27-31).

27. מתחם הענישה הראוי הוא בין 10% ל-50% מגובה הקנס המקסימלי, דהיינו: בין 113,000 ₪ ל-565,000 ₪ ביחס לנאשמת 1 ובין 56,500 ₪ ל-282,500 ₪ ביחס לכל אחד מהנאשמים 2 ו-3.

28. הנאשמת העידה בכל הנוגע למצבם הבריאותי והכלכלי, כך:

"לא יודעת אם ראית אבל אנחנו, הוא עובד ואני עובדת בעסק ללא תשלום וללא תמורה, כי העסק לא יכול לשלם לנו משכורת. אנחנו בעסק הזה רק בגללו, הבן-אדם הזה, הוא אומן בנפש ומה שהוא עשה ביודאיקה, אין מישהו שיעשה. הוא עשה את מנורת המקדש שנמצא ליד, בירושלים העתיקה, הוא עשה אותו. הוא הכניס ביודאיקה כל מיני דברים יפים ומיוחדים שאף אחד לא עשה. הראש שלו עובד כל הזמן כדי לעשות משהו. עכשיו, אני יכולה לסגור את העסק בגלל שהעסק באמת לא עובד, העסק מעוקל. אני מקבלת, אבל, רוצים את העבודה שלו, אני מקבלת צ'קים אני מוציאה, אני עושה ניכיון חוץ-בנקאי ועושה העברות כנגד זה לספקים, לעובדים, לכמה, לשכירות. עכשיו המצב שלנו היה כזה, אנחנו גרנו בדירה של 5.2 חדרים שקנינו בתור זוג צעיר, לפני 45 שנה. הגענו למצב שמכרנו את הדירה כדי להוריד מהחובות, מהחובות של העסק. ואנחנו גרים בשכירות באותה דירה, לא רצינו לספר לילדים שלנו שמכרנו את הדירה, התביישנו, נגיד, כי המשכנו להגיד, עד שהגענו למצב שאנחנו לא יכולים לשלם את השכירות, והבן שלנו משלם לנו את השכירות של הבית. כי אנחנו מתפרנסים, אנחנו חיים מקצבת זקנה של 800,4 שקל שלנו ביחד. אני לא יכולה לשלם 300,3 שקל רק על שכירות, הבן שלי משלם לי. הבן שלי משלם לי. ניתקו לי את החשמל בבית, שמו לי מונה לפי צריכה. הבן שלי, הבן שלי משלם לי על חשמל. הוא משלם לי, עושה לי קנייה ומשלם לי. זה, זה, אני בוכה בגלל שלא רציתי להגיע בגיל שלנו, להגיע לידם של הילדים, כי יש לנו עסק מפואר לכל דבר והגענו למצב הזה. עכשיו, זה המצב שלנו, היה לנו, המבנה היה שלנו, גם מכרנו אותו כדי להכניס כסף. סגרתי חובות של הבנקים. עכשיו לעובדים אנחנו בסופו של דבר שילמנו את מה שהיינו צריכים לשלם. וגם על העובדים שעזבו, שילמתי להם את כל, גם פיצויים וגם תגמולים וגם כל הפנסיה. הכל שילמנו, לא נשאר, הם לא, לא נשארתי חייבת לאף עובד. הכל שילמנו, זה לא שלקחנו והכנסנו לכיס ועשינו חיים משוגעים. אנחנו שילמנו לעובדים את כל מה שהם היו צריכים. הייתי צריכה לשלם להם, שילמנו להם" (פרוטוקול עמ' 14 שורות 1-26)

29. הנאשמים לא הציגו בפני שום מסמך שיהיה בו כדי לתמוך בטענתם בדבר המצב הכלכלי הנורא בו הם שרויים, מכירת הדירה והנכס, תשלום מלוא הסכומים אותם היו חייבים לעובדים, גובה דמי השכירות, הכנסות והוצאות של הנאשמת 1 ועוד. ואולם, מעיון בתיק הקודם שהתנהל כנגדם (ת"פ 61551-05-16) עולה כי הנאשמים הציגו שם מסמכים התומכים בטענתם בנוגע למצבם הבריאותי והכלכלי. כמו כן, לאור העובדה שהסניגוריה הציבורית מצאה לנכון לייצג את הנאשמים, אשר אמרו במעמד ההקראה כי אין להם כסף לשלם שכר טרחה לעו"ד שייצג אותם, אני מוצא שדי בכך כדי לקבל את טענת הנאשמים בדבר המצב הכלכלי בו הם שרויים וכן בנוגע למצבם הבריאותי. גם גילם של הנאשמים ומצדיק לגזור עונש בהתאם לרף התחתון במתחם.
30. לאחר שקילת מכלול הנסיבות שנפרשו לפניי, הנני גוזר על הנאשמת 1 קנס בסך 113,000 ₪ ועל כל אחד מהנאשמים 2-3 קנס בסך 56,500 ₪. הקנסות ישולמו ב- 36 תשלומים החל מה 1.8.2022.
31. אציין, כי הקנסות שהושתו על הנאשמים הם ברף התחתון (10% מגובה הקנס המקסימאלי) ומדובר בשיעורי קנס זהים כפי שנפסקו בתיק הקודם שהתנהל נגדם (ת"פ 61551-05-16) ועל אף שמדובר בעבירה חוזרת שעל פני הדברים הצדיקה הטלת קנס גבוה יותר, זאת מתוך התחשבות מירבית בנסיבותיהם האישיות כפי שהובא לידיעת בית הדין.
32. בנוסף יחתמו הנאשמים 2+3 בתוך 30 ימים ממועד מתן גזר הדין על התחייבות בסך 282,500 ₪ להימנע מביצוע העבירות בהן הורשעו בהליך זה, לפי חוק הגנת השכר, למשך שנתיים.
33. הנאשמים יפנו למזכירות בית הדין לשם חתימה על התחייבות כאמור, וקבלת שוברים לתשלום.
34. לצדדים זכות ערעור על גזר הדין לבית הדין הארצי לעבודה בירושלים בתוך 45 ימים מקבלתו.

ניתן היום, כ' סיוון תשפ"ב, 19 יוני 2022, בהעדר הצדדים.